

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Будівельних, дорожніх машин і будівництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Ліцензування і патентування наукової продукції
	Сергій КАРПУШИН, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри БДМБ
Контактний тел.	+38(066)-748-10-90
E-mail:	karpushynso@kntu.kr.ua
Рівень вищої освіти	Магістр
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна Змістових модулів – 2 Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline/face to face)/дистанційний (online) Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	При вивченні дисципліни враховується взаємозв'язок з такими навчальними дисциплінами: правові основи господарської діяльності юридичних та фізичних осіб, економіка будівництва, цикл фундаментальних і спеціальних технічних наук, зокрема вища математика, фізика, хімія, теоретична механіка, теплотехніка, теорія опору матеріалів, водопостачання та каналізація, будівельне матеріалознавство, технологія будівництва, механіка ґрунтів, основи і фундаменти, будівельні конструкції, проектування будівель і споруд, тощо.

1. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» полягає у формуванні у здобувачів знань про ліцензування, патентознавство, авторське та суміжне право. Вміння використовувати знання для складання заявок на патенти промислової власності та для охорони авторських прав на твори науково-технічного призначення з урахуванням вимог державних та міжнародних законів, нормативних актів у сфері інтелектуальної власності.

Дисципліна присвячена знайомству магістрів з поняттями ліцензія, патент, авторськими правами, законодавству у сфері авторських прав, порядку отримання ліцензії, на виконання робіт у визначеній сфері (наголос ставиться на сферу будівництва), переліком і порядком підготовки необхідних для отримання ліцензії, патенту - документів.

Завданням курсу є: знайомство здобувачів з ліцензійною політикою за кордоном і в Україні, поняттям права інтелектуальної власності, майнового права інтелектуальної власності та її захисту, видів творів як об'єктів авторського права, використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності, об'єктів авторського права у будівництві і їх охорони, поняттям патенту та охорони прав на винаходи, правам та порядку отримання патенту, правам та обов'язкам, що впливають з патенту, захисту прав власника патенту, процедурі патентування, класифікації і видам ліцензійних угод, реєстрації ліцензійних угод, законодавчо-нормативному забезпеченню ліцензування та патентування, пошуку і виявленню ліцензійних партнерів, рекламі, підготовчому етапу ліцензування прав, розробці ліцензійних угод, методам оцінки інтелектуальної власності, ліцензійним платежам.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- роль ліцензування і патентування наукової продукції у будівництві, діяльності та організації раціонального використання природних ресурсів;
- основні вимоги до організації ліцензування і патентування наукової продукції;
- можливості використання у будівельній діяльності прав інтелектуальної власності;
- державну систему охорони інтелектуальної власності та авторського права;
- міжнародну систему охорони авторського та патентного права;
- методи та правила підготовки матеріалів заявки на винахід та корисну модель;
- методи оцінки ліцензійних угод та їх заключення.

вміти:

- застосовувати майнове право інтелектуальної власності та його захист;
- застосовувати процедуру патентування;

- здійснювати розробку ліцензійних угод.
- набути соціальних навичок (soft-skills):**
 - здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
 - критично оцінювати власні проектні рішення;
 - творчо підходити до вирішення завдань;
 - організовувати власну роботу та дотримуватися встановлених термінів;
 - приймати обґрунтовані професійні рішення;
 - враховувати потреби замовника та вимоги користувачів меліоративної техніки;
 - мати небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Загальні основи ліцензування і патентування наукової продукції.

Тема 1. Вступ.

Зміст теми 1. Основні положення і задачі курсу. Поняття і визначення.

Тема 2. Теоретичні аспекти ліцензування і патентування.

Зміст теми 2. Ліцензійна політика в Україні і за кордоном. Сутність ліцензування і патентування як наукової дисципліни.

Тема 3. Право інтелектуальної власності.

Зміст теми 3. Авторське право і суміжні права. Поняття права інтелектуальної власності. Майнове право інтелектуальної власності та його захист.

Тема 4. Право інтелектуальної власності.

Зміст теми 4. Авторське право і суміжні права. Види творів як об'єктів авторського права. Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права у будівництві та їх охорона.

Змістовний модуль 2

Патентування та ліцензування.

Тема 5. Основи поняття патентування.

Зміст теми 5. Що може бути винаходом. Поняття ноу-хау. Поняття про міжнародну класифікаційну систему. Поняття патенту та охорони прав на винаходи. Процедура патентування.

Тема 6. Правила складання заявки.

Зміст теми 6. Порядок складання заявки на передбачуваний винахід, корисну модель у будівництві. Патентний платіж.

Тема 7. Право та порядок одержання патенту.

Зміст теми 7. Права та обов'язки, що впливають з патенту. Захист прав власника патенту. Особливості патентування в Україні та за кордоном.

Тема 8. Основи поняття ліцензування.

Зміст теми 8. Види і типи ліцензій у будівництві. Класифікація і види ліцензійних угод. Реєстрація ліцензійних угод.

Тема 9. Повний кодифікатор видів робіт.

Зміст теми 9. Класифікація видів робіт відповідно до класів наслідків СС1, СС2, СС3. Перелік документів та відомостей необхідних для отримання будівельної ліцензії. Професійна атестація. Процедура отримання кваліфікаційного сертифікату.

Тема 10. Нормативна документація.

Зміст теми 10. Знайомство з законодавчою та нормативною базою (документацією спрямованою на організацію процесу ліцензування). Техніко-економічне обґрунтування купівлі ліцензії. Термін дії ліцензії, анулювання ліцензії.

5. Критерії та засоби оцінювання

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: **залік**.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру. Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних (семінарських) заняттях, виконання лабораторної роботи, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів тощо.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти*						Разом
	Виконання практичного (семінарського) завдання	Розв'язування тестів	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виступ з доповіддю / презентацією	Розв'язання ситуативних вправ (кейсів)	

Тема 1. Вступ.		6	2	1	1,5	-	
Тема 2. Теоретичні аспекти ліцензування і патентування.	5		2	1	1,5	1	
Тема 3. Право інтелектуальної власності.	5		2	1	1,5	1	
Тема 4. Право інтелектуальної власності.	5		2	1	1,5		
Тема 5. Основи поняття патентування.	5	8	2	1	1,5	1	
Тема 6. Правила складання заявки.	3		2	1	1,5		
Тема 7. Право та порядок одержання патенту.	3		2	1	1,5	1	
Тема 8. Основи поняття ліцензування.	3		2	1	1,5	1	
Тема 9. Повний кодифікатор видів робіт.	3		2	1	1,5	1	
Тема 10. Нормативна документація.	3		2	1	1,5		
Разом	35	14	20	10	15	6	100

* Конкретні форми контролю визначаються викладачем відповідно до структури навчальної дисципліни та програмних результатів навчання

Оцінювання видів робіт

Вид роботи*	Максимальний бал за одну роботу**
Виконання практичного (семінарського) завдання	0...5
Виконання лабораторної роботи	-
Розв'язування тестів	0...0,14 на 1 правильну відповідь
Опитування	0...2
Виконання завдань самостійної роботи	0...1
Виступ з доповіддю / презентацією	0...1,5
Розв'язання ситуативних вправ (кейсів)	0...1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Ліцензування і патентування наукової продукції. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти по спеціальності: 192 «Будівництво та цивільна інженерія», усіх форм навчання /Укл.: С.О. Карпушин,

М.В. Пашинський, В.І. Пантелеєнко, А.Л. Червоноштан – Кропивницький: ЦНТУ, 2023. – 83 с. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/13105>

2. Інтелектуальна власність: метод. рекомендації до вивч. курсу для здобувачів освіти кваліфікаційного рівня "Магістр": усіх форм навч. / [уклад.: В.М. Кропивний, О.В. Кропивна, В.А. Настоящий, С.О. Карпушин]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький: ЦНТУ, 2020. - 33 с. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10577>

3. Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 432 с.

4. Інтелектуальна власність та її захист: нормативно-правове регулювання / О.М. Роїна. – К.: КНТ, 2006. – 480 с.

5. Мелентьев О.Б. Основы патентознавства та раціоналізації. Навчально-методичний посібник. — Умань: АЛМІ, 2016. — 160 с. - Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7054/1/osnove%20patentoznavstva%20ta%20ratsionalizatsii.pdf>

6. Дроб'язко В.С. Право інтелектуальної власності: навч. посібник / В.С. Дроб'язко, Р.В. Дроб'язко. – К.: Юрінков інтер, 2004. – 512 с.

7. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: підручник / Ю.М. Кузнецов – К.: Кондор, 2008. – 428 с.

8. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник / І.І. Дахно – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 278 с.

9. Цибульов П.М. Основы інтелектуальної власності: навч. посібник / П.М. Цибульов – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 124 с.

10. Добриніна Г.П. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження: навч. посібник / Г.П. Добриніна – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 120 с.

11. Кажарська І.Ю. Право промислової власності : винаходи, корисні моделі, промислові зразки: навч. посібник / І.Ю. Кажарська – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 144 с.

12. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжна права: навч. посібник / С.В. Бондаренко – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 260 с.

13. Антонов В.М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право / Антонов В.М. – К.: КНТ, 2007. – 520 с.

14. Тофіло А.В. Експертиза об'єктів промислової власності: заявки на винаходи і корисні моделі: навч. посібник / А.В. Тофіло – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 176 с.

15. Цибульов П.М. Оцінка інтелектуальної власності: навч. посібник / П.М. Цибульов – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 192 с. 60

16. Цибульов П.М. Маркетинг інтелектуальної власності: навч. посібник / П.М. Цибульов – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 184 с.

17. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних за-

кладів. - К.: "Інст.інтел. власн. і права", 2008. - 248 с.

18. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності: навч. посібник / В.О. Жаров – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 88 с.

19. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель від 15.04.2002 р. N 332/6652 зі змінами та доповненнями.

20. Постанова КМУ від 23.12.2004 р. № 1716 «Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженим» зі змінами та доповненнями.

21. Постанова КМУ від 27.12.2001 р. N 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» зі змінами та доповненнями.

22. Кузнєцов Ю.М. Самойленко О.В. "Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" - К.: ТОВ "ЗМОК" - ПП "Гнозіс", 2010. 232 с.

23. Возняк О.Т., Желих В.М. Основи наукових досліджень у будівництві. Навч. посібник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2003. – 176с.

Додаткові

24. Патент на корисну модель №113680 (Україна) СПОСІБ ТЕРМІЧНОЇ ОБРОБКИ ДЕТАЛЕЙ ІЗ ЗАЛІЗОВУГЛЕЦЕВИХ СПЛАВІВ. Автори: Аулін В.В., Кропівний В.М., Кузик О.В., Лисенко С.В., Тихий А.А., Карпушин С.О. Патент опубліковано 10.02.2017, бюл. № 3/2017

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=232144>

25. Патент на корисну модель №116151 (Україна) СКРІПКА КАНЦЕЛЯРСЬКА. Автори: Карпушин С.О., Скриннік І.О., Дарієнко В.В., Кузик О.В., Нечипуренко О.С. (студент) Патент опубліковано 10.05.2017, бюл. № 9/2017

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=235279>

26. Патент на корисну модель №119861 (Україна) СПОСІБ ОТРИМАННЯ РОЗШИТОЇ ПОВЕРХНІ. Автори: Карпушин С.О., Скриннік І.О., Тихий А.А., Мирошніченко В.М. (студент) Патент опубліковано 10.10.2017, бюл. № 19/2017.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=240017>

27. Патент на корисну модель №121404 (Україна) СУШАРКА ДЛЯ ПОСУДУ. Автори: Карпушин С.О., Бойко Т.С. (студент) Патент опубліковано 11.12.2017, бюл. № 23/2017.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=242021>

28. Патент на корисну модель №124712 (Україна) АНАЕРОБНИЙ БІОРЕАКТОР ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ ТА ОРГАНІЧНОГО СУБСТРАТУ. Автори: Карпушин С.О., Клименко В.В., Шиндер А.В. (студент). Патент опубліковано 25.04.2018р. Бюл. № 8.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=246326>

29. Патент на корисну модель № 125708 (Україна) СПОСІБ МОДИФІКУВАННЯ ЧАВУНУ. Автори: Кропівний В.М., Аулін В.В., Кузик О.В., Кропівна А.В., Карпушин С.О., Молокост Л.А. Патент опубліковано 25.05.2018, бюл. № 10/2018.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=247533>

30. Патент на корисну модель №146574 (Україна) СПОСІБ ОТРИМАННЯ ЧАВУНУ З ВЕРМИКУЛЯРНИМ ГРАФІТОМ. Автори: Кропівний В.М., Кузик О.В., Кропівна А.В., Босий М.В., Ломакін В.М., Карпушин С.О., Молокост Л.А. Патент опубліковано 03.03.2021, бюл. № 9/2021.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=274685>

31. Патент на корисну модель №151777 (Україна) РОБОЧИЙ ОРГАН НАВАНТАЖУВАЧА. Автори: Пантелеско В.І., Карпушин С.О., Червоноштан А.Л., Яковюк М.О. (студент) Патент опубліковано 14.09.2022, бюл. № 37/2022.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=282952>

Інформаційні ресурси

32. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

33. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про охорону прав на промислові зразки" (Введений в дію Постановою ВР N 3770-ХІІ (3770-12) від 23.12.93, ВВР, 1994, N 7, ст. 35). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3688-12&p=1218034688041545#Text>

34. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель від 17.03.2004 р. N 332/8931. [Електронний ресурс] - Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>

35. Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявки на винахід (корисну модель) © Державне підприємство «Український інститут промислової власності», 2014, ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Державного підприємства «Український інститут промислової власності» від 07.04.2014 № 91. [Електронний ресурс] - Режим доступу https://ukrpatent.org/i_upload/file/metod-rekom-vynakhid-2017.pdf

36. Пермінова С.О. Патентознавство та інтелектуальна власність: Патентознавство: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. ...— Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. –58 с. - Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/30076/1/Patentoznavstvo.pdf>